

Bilješka

sa sastanka Pompidou Grupe na temu suradnje na području provedbe politike droga u zemljama Jugoistočne Europe (Dubrovnik, 29.02.- 01.03.2012.)

U Dubrovniku je od 29. veljače do 1. ožujka 2012. u organizaciji Pompidou Grupe **Vijeća Europe** (PG) održan sastanak zemalja regije Jugoistočne Europe na temu jačanja i uspostave regionalne suradnje na području provedbe politike o drogama. Na istom su pored predstavnika Hrvatske, sudjelovali i predstavnici Slovenije, Crne Gore, Srbije, Makedonije, Albanije, Bosne i Hercegovine, Rumunjske, Bugarske i Grčke. Nakon otvaranja sastanka od strane predstavnika PG, Slovenije i Hrvatske, predstavnici zemalja prezentirali su situaciju na području droga u okviru koje je predstavljeno epidemiološko stanje problematike ovisnosti o drogama, problemi s kojima se zemlje u regiji suočavaju, kao i postojeći institucionalni kapaciteti. Hrvatska je prezentirala rezultate izgradnje sustava u zadnjih deset godina, te istaknula značajne aktivnosti koje su provedene posljednjih godina; istraživanja, evaluacija strateških dokumenta, kao i probleme s kojima se suočava, a koji se prvenstveno odnose na primjenu supstitucijske terapije, povećani broj smrtnih slučajeva nastalih uslijed predoziranja metadonom, kao i rezultate postignute na području prikupljanja i razmjene podataka na području droga između nadležnih institucija.

Istaknuto je kako ekonomska i socijalna kriza značajno utječe na prevalenciju uporabe droga, ali i ostalih sredstava ovisnosti, kao i na porast rizičnog ponašanja i s time povezanih kriminalnih aktivnosti. U pojedinim zemljama povećana je problematična uporaba droga, osobito među mladom populacijom. Također, sve veći problem predstavljaju i tzv. nove droge. U cilju izgradnje učinkovite politike o drogama, sve više programa razvija se na temelju znanstveno utemeljenog pristupa kako bi se osigurala provedba onih programa koji su dokazani kao učinkoviti. Značajnu ulogu u izgradnji navedenih programa ima kvalitetno prikupljanje podataka i postojanje mehanizama evaluacije politike i programa. Vidljive su i značajne promjene u izgradnji koherentne i integrirane politike o drogama na način da se ista proširuje na sve vrste ovisnosti koje uključuju i nove ovisnosti; kockanje i Internet, ali još uvijek nedostaju poveznice između politike, prakse i istraživanja. Sve to ukazuje na važnost regionalne suradnje i učenja iz iskustava zemalja EU u cilju razmjene znanja i dobrih praksi.

Na temelju predstavljenog stanja, tijekom rasprave definirani su glavni problemi, nedostaci kao i potrebe koji postoje u zemljama Regije. Iako zemlje u Regiji imaju sličan konceptualni pristup u provedbi politike o drogama, one se značajno razlikuju po stupnju razvoja i implementacije politike o drogama što je posljedica ograničenih sredstava i kapaciteta za provedbu pojedinih programa. Stoga se kao jedan od novih izazova nameće pitanje kako na strukturirani i planirani način osigurati provedbu potrebnih usluga i implementaciju mjera u predviđenim rokovima uz ograničena proračunska sredstva i postojeću neizvjesnost.

Mogući načini suradnje između zemalja u regiji detaljnije su analizirani u okviru radnih grupa na način da su definirane konkretne aktivnosti koje bi se u suradnji s PG organizirale za zemlje regije. Nakon rasprave po radnim grupama, usuglašeni su prijedlozi aktivnosti koje su definirane kao prioriteta u regiji. Isti uključuju izgradnju sustava, provedbu preventivnih programa, pružanje socijalne skrbi i pomoći ovisnicima, zaposlenja i edukacije, programe tretman u zatvorima, programe smanjenja štete, regionalna istraživanja, studijske posjete, treninge na teme od zajedničkog interesa za zemlje regije. Stoga je zaključeno kako će se u

okviru postojećih programa i projekata koji se provode od strane PG, provesti slijedeće aktivnosti.

U cilju razvoja politika o drogama i njihovog usklađivanja sa standardima EU, od strane PG zainteresiranim zemljama u Regiji putem bilateralne i multilateralne suradnje bit će pružena potpora u provedbi evaluacija i monitoringa strateških dokumenata, te u provedbi regionalnih istraživanja temeljenih na ESPAD modelu prilagođenom specifičnim potrebama pojedine zemlje. U okviru PG programa za trening rukovodećih kadrova na području provedbe politike o drogama, omogućit će se sudjelovanje predstavnika zemalja regije na navedenim treninzima, a iste se mogu uključiti i u PG projekt vezan za razvoj programa tretmana u zatvorima u JI Europi koji sadrži aktivnosti vezane za tretman, prevenciju i smanjenje štete u zatvorima i trening osoblja. Također, putem MedNET-a, moguća je provedba specifičnih tečajeva iz područja ovisnosti, a kroz projekt DADNet, pružanje potpore u izradi smjernica za razvoj službi za trudnice ovisnice i njihovu djecu.

Također su zemlje u Regiji pozvane da se u dogovoru s Slovenijom kao zemljom koordinatorom, prijave na projekt koji se financira iz EU fondova (Prevenција i informacije o drogama), a odnosi se na implementaciju minimalnih kvalitativnih standarda prevencije ovisnosti o drogama koje je nedavno predstavila Europska komisija. Hrvatska je iskazala interes za sudjelovanje u spomenutom projektu kao pridruženi partner zemljama članicama EU s područja JIE koje bi bile nositelj provedbe projekta (Slovenija i Grčka). Osnovna ideja je da se ova Regija više ne percipira samo kao problem, odnosno tranzitno područje kojim se krijumčare droge, već da inovativnim rješenjima iskaže svoj potencijal za učinkovit pristup problemu, a koja se mogu primijeniti u zemljama članicama EU i na širem pan Europskom području.

Budući da je od strane većine zemalja usuglašeno kako je izrada minimalnih standarda i smjernica za psihosocijalni tretman ovisnosti, osobito djece i mladih, kao i programa za poliuporabu droga jedan od važnijih prioriteta, **zaključeno je da će se drugi PG sastanak zemalja u Regiji održati u Beogradu, 14. i 15. lipnja 2012. i to na temu izrade minimalnih standarda za tretman ovisnosti o drogama za djecu i mlade.** Koordinaciju prikupljanja podataka o postojećim programima vezanim za tretman djece i mladih koji postoje u regiji, kao podlogu za raspravu na sastanku, preuzela je Makedonija.

Nadalje, u okviru EXASSNet.-a, **u rujnu 2012. održat će se u Zagrebu 9. sastanak navedene mreže na temu razmjena prakse i iskustva na području provedbe programa rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika.** Kao zemlja koordinator odabrana je Hrvatska koja će na navedenom sastanku predstaviti hrvatski model Projekta resocijalizacije ovisnika koji se provodi od 2007. godine te isti ponuditi za primjenu zainteresiranim zemljama u regiji.